

Kun Tiia tapasi Nannan

Ystävykset Tiia Vanhatapio ja Johanna Sumuvuori eivät halua antaa toisilleen elämänohjeita. Tilanteita olisi kyllä riittänyt.

TEKSTI HANNA JENSEN
KUVAT KIRA GLUSCHKOFF / PICK ME
TYYLII SUVI POUTIAINEN
MEIKKI JA HIUKSET AINO-SOFIA KOJONEN

*He huomasivat nopeasti,
että toisen seurassa
ei tarvinnut pidätellä,
hillitä eikä hidastaa.*

NÄIDEN LIINATTOMIEN pöytien ääressä, helsinkiläisessä pitsabaarissa, Tiia Vanhatapio ja Johanna Suntuvuori ovat puineet elämää.

He ovat puhuneet vakavasta masennuksesta, kahdesta erosta, miehistä ja niiden puutteesta, eduskunnasta putoamisesta, rakastumisista, konkurssista ja siitäkin, kun ei haluaisi nousta sängystä ylös.

He ovat juoneet kahvia ja viiniä aamutunneille ja huomanneet, miksi tästä ystävydestä kannattaa pitää kiinni.

Siinä ravintola Putte'sin pöydän ääressä he istuvat nytkin ja puhuvat taukoamatta.

"Kiihdytämme itsemme yhtä nopeasti kiihdyyskaistalla tappiin. Auta armias, jos olemme kiihtyneitä samasta asiasta", Johanna eli Nanna sanoo. →

ROHKEA JA LUKOTON

Johanna sanoo, ettei Tiia pelkää mitään: "Hänellä ei ole lukkoja. Hän ei ikinä ajattele, ettei jokin asia onnistu. Hänelle ei tee mieli ryppyillä. Ei ainakaan, jos on setäihminen."

RÄVÄKKÄ JA PELOTON

Tiia sanoo, että Johanna on samanlainen kuin hän. "Pelottomuudesta joutuu myös ongelmiin, jos ottaa liian isoja riskejä. Nanna on räväkkä, sanavalmis ja oikeudenmukainen. Järkkymätön."

Tiia, 43, tunnetaan parhaiten vaatesuunnittelijana, jonka rohkea tyyli on kolahtanut sellaisille julkisuuden henkilöille kuin Johanna Sumuvuori. Nyt hän vetää luovaa suunnittelutoimistoa kollegansa **Miika Saksin** kanssa.

Johanna, 36, taas kirjoittaa poliittisen historian väitöskirjaa rauhanturvaamisesta, tekee freelance-töitä Osuuskunta Lilithissä ja on vihreänä kunnallispoliitikkona Helsingissä.

Pöydän alla makoilee Tiian koira Hemmo, joka ei tiedä, että omistajalla on takanaan elämänsä rankimmat puolitoista vuotta. Eikä Hemmo tiedä, että Tiia ja Johanna ovat aina inhonneet valittamista ja pitäneet itseään ihmisinä, jotka eivät murru mistään.

Seinällä kököttää kyltti, jossa lukee: *Ole niin kuin mistään ei olisi tapahtunutkaan.*

Sillä tavalla Tiia ja Johanna ajattelivat ongelmista. Se oli ennen se.

KUN TIIA JA Johanna tapasivat toisensa baarissa yhteisten kavereiden kautta vuonna 2007, kaikki tämä kävi nopeasti ilmi: *Me ei välitetä paskaakaan, miltä pitäisi näyttää missäkin iässä.*

Ihmisen pitää pukeutua itsensä näköiseksi, ei lainapeitteisiin.

Jotkut ohjeistavat ja tuputtavat neuvoja, me ei.

Me ollaan norsu lasikaapissa -naisia. Rimpuillaan eroon siitä, että pitäisi olla hiljempaa ja nätimmin.

Me ollaan kuin Tankki täyteen -sarjan Ulla, jota äiti ei halua poikansa hakevan tanssimaan. Kun olisi niitä hiljaisiakin tyttöjä.

He huomasivat nopeasti, että toisen seurassa ei tarvinnut pidätellä, hillitä eikä hidastaa. Sai olla itsensä.

He huomasivat myös molemmat rakastavansa musiikkia. Rakkaus ei ole mitään aamuradion kuuntelua vaan lapsesta saakka jatkunutta friikkiyttä, joka näkyy kotona valtavina musiikkikirjastoina, musiikkilehtien lukemisena ja bändimenneisyytenä.

"Meidän on vaikea ymmärtää ihmisiä, jotka eivät kuuntele musiikkia."

Nykyisin Tiia ja Johanna ovat dj-duo, joka soittaa kerran kuussa Club Bangles -klubillaan Helsingin keskustassa ja kesällä myös Flow-festivaaleilla.

Tiia ja Johanna alkoivat soitella ja tavata pian ensitapaamisen jälkeen. Molemmilla on paljon ystäviä, ja he tapasivat usein kaveriporukalla, mutta vähitellen myös kahdestaan.

Vuosi 2007 oli myös Johannan muutosten vuosi.

YSTÄVYYS SYVENI, kun Johanna oli eronnut ensimmäisestä miehestään, etsinyt uutta kotia ja kulkenut kansanedustajana esiintymisestä toiseen kuin robotti.

Sitten tuli kesä. Ja pysähdys.

"En meinannut päästä sängystä ylös."

Vieläkin, kun Johanna katsoo poliitikkojen kuvia lehdestä, hän pystyy sanomaan, kuka on väsynyt. Tanskalaisen draamasarjan *Vallan linnakkeen* katsominen

saa yhä hänen sydämensä hakkaamaan ja eduskuntakemikaalit käyntiin. Hänelle tulee sama kiihtynyt olo kuin kansanedustaja-aikoina.

"Uskon, että monet poliitikot ovat jännittyneessä tilassa koko ajan. Vasta nyt tajuan, kuinka kovan paineen alla olin."

Tiiaakin muistaa sen. Johanna ja Tiia juttelivat tilanteesta ravintolassa, puhelimesta, tekstiviesteissä ja kahvilassa. Jo silloin muodostui heidän tapansa tukea toista: *Antaa sen puhua. Jos se ei halua jakaa, ei pidä udella.*

He eivät halunneet tuputtaa toisilleen neuvoja, koska eivät halunneet leikkiä psykologia riittämättömillä taidoilla. Paras tapa oli kuunnella, kertoa omista kokemuksista ja olla toiselle peilinä.

Vähitellen Johannan voimat palautuivat.

Senkin Tiia muistaa, kun Johanna jossain vaiheessa tuli öisellä kadulla vastaan silloisen "salarakkaansa", nykyisen puolisonsa ja lapsensa isän, muusikko-toimittaja **Jarkko Jokelaisen** kanssa.

Vuonna 2009 syntyi **Elli**.

Kaksi vuotta myöhemmin Johanna putosi eduskunnasta.

Tiia jännitti vaalivalvojaisia kotona television ääressä ja näki, kuinka Johanna sai 4297 ääntä, mutta jäi monien yllätykseksi varasijalle.

Johanna ei halunnut tilitteä, että "eduskunta oli ollut elämäntapa", kuten jotkut samassa tilanteessa olleet kollegat. Hän halusi tehdä töitä ja jatkaa elämäänsä.

"Enkä minä halunnut tökkiä asialla Nannaa", Tiia sanoo.

Hänen villatakkinsa oli ollut Johannalla lainassa. Hän naputti Johannalle tekstiviestin ja sanoi, että tämä saa pitää villatakin urhoollisuuslahjana.

Vain muutama kuukausi myöhemmin oli Johannan vuoro tukea.

"PARISUHDE EI SAA kärsiä." Niin Tiia sanoi elokuussa 2010 MTV3:n haastattelussa ja hymyili. Hän juhli uransa viisivuotispäivää järjestämällä juhlamuotinäytöksen ja jokilaivabileet ystävilleen. Kommentti viittasi yhteisen yrityksen pyörittämiseen puolison kanssa.

Kulisseissa työpaineet alkoivat kuitenkin nakertaa rakkautta. Firma meni konkurssiin ja vähän ennen juhannusta 2011 Tiia ja hänen miehensä erosivat. Tiia keräsi matkalaukkunsa ja muutti ystävänsä valmiiksi kalustettuun asuntoon.

"Se ei ollut koti. Se oli vain yösjä", hän sanoo.

Tiia ei soittanut kenellekään, ei edes Johannalle. Vain vanhemmat saivat tietää. He hyppäsivät autoon ja ajoivat Rovaniemeltä Helsinkiin tyttärensä tueksi.

"Vanhemmat kuulivat heti, että olin rikki. Romahdin täysin."

Johannan kanssa Tiia alkoi puhua vasta alkusokin laannuttua, vasta kun oli varma, ettei enää haluaisi pu-

→

Nyt elämässä on taas vaihe,
jossa Tiia ja Johanna
voivat jakaa
kevyempiä asioita.

RIIDATON SUHDE

Tiia ja Johanna eivät ole riidelleet keskenään. Heillä ei ole myöskään tarvetta kertoa toisilleen koko elämänsä. "Emme ole kummoisia keittiöpsykologeja, mutta annamme toisillemme lohtua."

hua pahaa ex-miehestään. Ero oli Johannallekin vaikea, sillä hän tunsu Tiian miehen.

Enää ei ollut mahdollista olla niin kuin mitään ei olisi tapahtunut.

"Olin kasvanut vahvojen ihmisten ympäröimänä ja vaikutusvallassa. Olin ollut itseäni kohtaan lähes sietämättömän ankara. Aloin ymmärtää, että on ihan ok todeta, ettei jaksa", Tiia sanoo.

Johanna nyökkää. Hän tietää täsmälleen, mistä Tiia puhuu. Hän muistaa vielä eduskunnasta putoamisen jälkeiset ajat vuonna 2011.

"Minä yleensä lähes jäädyn, jos joku tuputtaa sääliä tai empatiaa."

LOPPUKESÄSTÄ 2012 Tiia masentui. Hänen vuorokausirytmensä oli sekaisin. Arki itketti. Hänen oli vaikea muistaa sovittuja asioita tai aikatauluja. Vaikeat asiat olivat kasautuneet ja alkoivat tuntua ylivoimaisilta.

"Tuntui ihan hirveältä, kun pää oli niin täynnä, etten selvinyt enää mistään. Olin kuin Dr. Jekyll & Mr. Hyde. Toisaalta piti mennä eteenpäin ikään kuin mitään ei olisi tapahtunut, toisaalta olin täysin hajalla."

Kaverit, myös Johanna, saivat hetkeksi jäädä. Tiia haki apua ammattilaiselta.

"En edes olisi huomannut Tiian masennusta, ellei hän olisi puhunut siitä", Johanna huomauttaa.

Viimeinen pudotus tuli viime vuoden lopulla, kun Tiian isä kuoli äkillisesti ja ennenaikaisesti. Niistä ajoista Tiia ei muista juuri mitään. Hän kyllä puhui isän kuolemasta Johannan kanssa melkein heti: samalla viikolla oli Club Banglesin ensimmäinen keikka.

"Mietin, miten ihmeessä jaksoit", Johanna sanoo.

PUTTE'SIIN ALKAA virrata ihmisiä. Kello on viisi, ja pitsalautasia kannetaan pöytiin. Tiia ja Johanna ovat taas puhuneet tunteja. Enää he eivät ajattele, että kaikesta täytyy selvitä yksin. He ovat alkaneet puhua ongelmista avoimemmin.

"Kun uskaltaa ottaa vaikeita juttuja esiin, niistä puhuminen tulee luontevammaksi ja niistä katoaa turha mystiikka", Johanna sanoo.

Kaksikko on huomannut, että vaikeuksista voi olla jopa hyötyä. Tiia alkoi suhtautua uusiin asioihin muutenkin kuin epäillen. Hän alkoi ensin sietää yksin olemista ja sitten vähän nauttia siitä. Hän lakkasi soittamasta hermostuneena ystäville ja kyselemästä, mitä illalla tapahtuu. Suremiselle tuli vastapainoa: onnistuneita työpöytäjä, ratsastusta, hot joogaa.

Nyt elämässä on taas vaihe, jossa Tiia ja Johanna voivat jakaa kevyempiä asioita. He voivat olla toistensa puolesta innoissaan.

Tiian luova toimisto on täyttänyt vuoden ja uran laajennus tuntuu luonnolliselta. Johannan väitöskirja etenee. Hänet on valittu opiskelemaan Yhdysvaltojen ulkoasiainhallinnon US Foreign Policy -instituutin kesäohjelmaan. Syksyllä hän lähtee perheensä kanssa Oxfordiin opiskelemaan, sillä hänen miehensä pääsi Reuters Institueen stipendiaatiksi.

"Supervuosi!"

Hurtti huumori ja mattinykänen-tyyppiset aforismit pyörivät pöydän ympärillä: *Jokainen päivä on kotiapäin! Jokainen päivä on plussaa!*

Johanna valittaa kärsivänsä naurutouretteesta: naurusta, joka ei ota loppuakseen.

"Vaikka kyllä mua vähän pelottaa, jäänkö yksin. Et-tä olenko enää parisuhdekelpoinen", Tiia keskeyttää.

Hän tietää, että ajatusten uudelleen ohjelmoiminen vie aikansa. Johanna lohduttaa:

"Elämässä voi tapahtua mitä vain. Voidaan kuolla vaikka tänään."

Jos niin ei käy, he tietävät, miten he aikovat viettää vanhuudenpäivänsä.

"Me perustetaan mummokommuuni." **O**

KUUNTELE TIIAN
JA JOHANNAN
BIISISUOSIKIT
KESÄN JUHLIIN.
Ohje sivulla 7

KODISSA KUNNOSSA

Nelivuotiaan Ellin äiti Johanna Sumuvuori pitää parisuhteestaan välillä "kuntsareita" eli kuntisuuslomina. Se tarkoittaa iltaa Tiia Vanhatapion kanssa.